

DEROGATIE / BKM

Campagne 2022

1 DEROGATIE

Op 12 juli 2019 heeft de Europese Commissie aan het Vlaamse Gewest een derogatie toegekend voor de periode 2019-2022.

1.1 HOE AANVRAGEN?

Het aanvragen van derogatie in 2022 gebeurt in twee stappen:

1. u moet een aanvraag indienen bij de Mestbank, uiterlijk op 15 februari 2022.
Let op: door die aanvraag te doen, verklaart u zich akkoord met de voorwaarden voor derogatie. De aanvraag doet u online op <http://www.mestbankloket.be>, via de rubriek 'Aanvragen' en vervolgens de subrubriek 'Overzicht'.
2. de bevestiging van de effectieve toepassing van derogatie moet op de verzamelaanvraag gebeuren. Hiertoe moet men, uiterlijk op 31 mei 2022, in de kolom 'Derogatieaanvraag' bij het betreffende perceel het vakje aanvinken. Als geen percelen aangeduid worden, dan kan ook geen derogatie toegekend worden. Voor een geldige derogatieaanvraag, moet u de uiterste indieningsdatum van de verzamelaanvraag – 30 april 2022 - respecteren.

Let op: Meer uitleg over derogatie vindt u op [Derogatie | Vlaamse Landmaatschappij \(vlm.be\)](http://derogatie.vlaanderen.be)

1.2 UITGESLOTEN PERCELEN

Er kan geen derogatie aangevraagd worden voor de volgende percelen in 2022:

- ▶ Percelen:
  - > met bemestingsverbod (2 GVE/ha, jaar) waarop geen ontheffing van toepassing is;
  - > die in de beschermingszone type I van de waterwingebieden liggen;
  - > die in de fosfaatverzadigde gebieden liggen waarop de maximale bemestingsnorm van 40 kg P₂O₅/ha, jaar van toepassing is;
  - > met een beheerovereenkomst die de hoeveelheid dierlijke mest beperkt die op het perceel mag worden gebracht;
  - > waarop in 2021 een nitraatresidu werd gemeten dat hoger is dan de eerste nitraatresidu-drempelwaarde uitgezonderd percelen na een positieve bedrijfsevaluatie;
  - > waarvoor het ecologisch aandachtsgebied type akkerranden is aangeduid;
  - > met teelten die behoren tot specifieke teeltgroepen waarvoor het bedrijf het recht op derogatie in 2022 verloren heeft omdat het niet voldeed aan de derogatievoorwaarden in 2021;

- ▶ Alle percelen waarvan de Mestbank de landbouwer via het Mestbankloket in kennis heeft gesteld van het verlies op het recht op derogatie als maatregel naar aanleiding van een bedrijfsevaluatie nitraatresidu in 2021;
- ▶ Alle percelen van bedrijven
  - > die hun Mestbankaangifte niet tijdig hebben ingediend;
  - > die het recht op derogatie in 2022 verloren hebben omdat ze niet voldeden aan de derogatievoorwaarden in 2021;
  - > die in kader van een bedrijfsdoorlichting een maatregel hebben opgelegd gekregen die de toepassing van de derogatie op die percelen verhindert.

1.3 DEROGATIEGEWASSEN

Derogatie kan alleen aangevraagd worden voor de volgende derogatiegewassen:

Derogatiegewas	Teeltgroep
Grasland met inbegrip van grasklaver (waarbij er minder dan 50% klaver ingezaaid werd)	Gras
Maïs voorafgegaan door één snede gemaaid en afgevoerd gras;	Maïs
Maïs voorafgegaan door één snede geogste en afgevoerde snijrogge;	Maïs
Maïs met gras in onderzaai	Maïs
Wintertarwe gevolgd door een vanggewas	Granen
Triticale gevolgd door een vanggewas	Granen
Suikerbieten	Bieten
Voederbieten	Bieten

=> Vanggewassen zijn gele mosterd, bladrammenas, Facelia, Tagetes, voederkool, bladkool, Festulolium, Nyger, gras, raaigras, graskruiden mengsel, grasklaver, winterhaver, zomerhaver, Sorghum, boekweit, Japanse haver, raapzaad, komkommerkruid, soedangras, zwaardherik, Sarepta mosterd, snijrogge, een mengsel van niet-vlinderbloemige groenbedekkers of andere niet-vlinderbloemige groenbedekkers.

1.4 NA TE LEVEN DEROGATIEVOORWAARDEN

Hieronder worden codes 'T' en 'V' vermeld. Als bij een terreincontrole blijkt dat:

- ▶ een voorwaarde met code 'T' niet wordt nageleefd, kunt u het volgende jaar geen derogatie aanvragen voor percelen van dezelfde teeltgroep.
- ▶ een voorwaarde met code 'V' niet wordt nageleefd, kunt u het volgende jaar geen derogatie aanvragen voor alle percelen van het bedrijf.

1.5 TEELTEN

- ▶ U moet op de percelen waarvoor u derogatie aangevraagd hebt, het type derogatiegewas telen zoals vermeld op de verzamelaanvraag, hetzij een derogatiegewas met minstens dezelfde bemestingsnorm als het derogatiegewas vermeld op de verzamelaanvraag (T).
- ▶ De hoofdteelt moet een derogatiegewas zijn (V).
- ▶ Bij het inzaaien of doorzaaien van derogatiepercelen mag u geen zaadmengsel gebruiken dat zaden bevat van leguminosen of van andere planten die stikstof opnemen uit de lucht met uitzondering van grasklaver waarbij er minder dan 50% klaver ingezaaid wordt. (T)
- ▶ Na de oogst van wintertarwe of triticale zaait u ten laatste binnen 2 weken een vanggewas in. Dat moet bovendien ten laatste op 15 september 2022 gebeuren. Het vanggewas mag u pas omploegen of inwerken vanaf 15 februari 2023. (T)
- ▶ Gras waarvan één snede wordt gemaaid en afgevoerd vóór de teelt van maïs, of snijrogge waarvan één snede wordt geoogst en afgevoerd vóór de teelt van maïs, moest ten laatste op 30 november 2021 ingezaaid zijn. Het gras moet gemaaid en afgevoerd worden of de snijrogge moet geoogst en afgevoerd worden in het jaar waarvoor u derogatie aanvraagt. De voorteelt gras mag niet vóór 1 april 2022 gemaaid worden; de voorteelt snijrogge mag niet vóór 15 maart 2022 geoogst worden (T).
- ▶ Gras in onderzaai mag u na de oogst van de maïs pas omploegen of inwerken vanaf 15 februari 2023 (T).

1.6 MESTSOORTEN

- ▶ Op derogatiepercelen mag u de bemesting met dierlijke mest alleen invullen met derogatiemest, nl. (T):
  - > dierlijke mest die afkomstig is van runderen (behalve mestkalveren), paarden, geiten en schapen;
  - > dunne fractie na het scheiden van dierlijke mest;
  - > derogatie-effluent.
- ▶ De dunne fractie voldoet aan de volgende voorwaarden (T):
  - > een N/P₂O₅-verhouding van ten minste 3,3;
  - > mag na de scheiding niet verder behandeld worden;
  - > mag na de scheiding op geen enkel moment gemengd worden met dierlijke mest, kunstmest of een andere meststof.
  - > is het resultaat van een scheiding door een mestscheider, waarbij de maatregelen, vermeld in art. 5.28.3.4.1 van titel II van het VLAREM, worden toegepast;
  - > de overeenkomstige dikke fractie wordt verwerkt in een verwerkingseenheid;
- ▶ Derogatie-effluent voldoet aan de volgende voorwaarden (T):
  - > een inhoud van maximaal 1 kg N/ton en 1 kg P₂O₅/ton;
  - > is afkomstig van een verwerkingsinstallatie waar uitsluitend ruwe dierlijke mest verwerkt wordt, bij aanvoer naar de verwerkingsinstallatie mag de dierlijke mest niet gemengd zijn met spuiwater of andere niet-dierlijke mest (kunstmest of andere meststof). Ook mag de verwerkingsinstallatie geen digestaat verwerken in zijn biologie.

- > mag bij de opslag op de verwerkingsinstallatie niet gemengd worden met dierlijke mest, kunstmest of een andere meststof. Enkel bij het opbrengen mag het effluent gemengd worden met derogatiemest, nadat de mestsamenstelling van het effluent is bepaald

1.7 BEMESTING

In afwijking van het Mestdecreet gelden voor derogatiepercelen de volgende bemestingsnormen voor N uit derogatiemest (T):

Derogatiegewas	N uit derogatiemest (incl. begrazing) (kg N/ha, jaar)
Grasland incl. grasklaver met max 50% klaver ingezaaid	250
Maïs voorafgegaan door één snede gemaaid en afgevoerd gras	250
Maïs voorafgegaan door één snede geoogste en afgevoerde snijrogge	250
Maïs met onderzaai gras	250

Derogatiegewas	N uit derogatiemest (incl. begrazing) (kg N/ha, jaar)
Wintertarwe gevolgd door een vanggewas	200
Triticale gevolgd door een vanggewas	200
Suikerbieten	200
Voederbieten	200

- ▶ Voor werkzame N en voor P₂O₅ blijven de bemestingsnormen van het Mestdecreet van toepassing (T).
- ▶ In afwijking van het Mestdecreet mag u geen P₂O₅ uit kunstmest opbrengen op derogatiepercelen ingedeeld in klasse III en IV (T).
- ▶ Op derogatiepercelen brengt u minstens 2/3de van de derogatiemest op vóór 31 mei, met uitzondering van rechtstreekse bemesting door begrazing (T).
- ▶ Derogatiemest, kunstmest en andere meststoffen mag u op derogatiepercelen alleen opbrengen vanaf 16 februari tot en met 31 augustus, uitgezonderd bemesting via begrazing (T).
- ▶ De stikstofnorm uit dierlijke mest, in kg N per ha, moet op perceelsniveau worden nageleefd en dat op alle percelen van het derogatiebedrijf. Gevolg: de bedrijfsbenadering geldt niet meer voor derogatiebedrijven. De bedrijfsbenadering houdt in dat tot het dubbele van de toegelaten hoeveelheid stikstof uit dierlijke mest mag worden opgebracht op een perceel, als op bedrijfsniveau

de maximale toegestane hoeveelheid meststoffen niet wordt overschreden. Voor de maximale bemestingsnorm werkzame stikstof en de maximale bemestingsnorm voor fosfaat blijft de bedrijfsbenadering wel van toepassing.

1.8 GRASLANDBEHEER

De voorwaarden bij het scheuren van grasland gelden voor alle percelen van het bedrijf waar het voorafgaande jaar gras als hoofdteelt aanwezig was (T):

- ▶ Graslandpercelen die **niet** in **zware kleigronden** liggen, mogen alleen gescheurd worden vanaf 16 februari tot en met 30 april. Na het scheuren van grasland wordt ten laatste binnen 2 weken een gewas gezaaid of geplant. Dat mag geen gewas met een lage stikstofbehoefte zijn en geen vlinderbloemige.
- ▶ Graslandpercelen die niet in zware kleigrond liggen, mogen ook gescheurd worden vanaf 16 september tot en met 31 oktober met het oog op hernieuwing van het grasland. Na het scheuren wordt binnen de 2 weken opnieuw gras ingezaaid.
- ▶ Graslandpercelen op **zware kleigronden** mogen alleen gescheurd worden vanaf 16 februari tot en met 30 april en vanaf 16 september tot en met 31 oktober. Als het grasland gescheurd wordt in de periode vanaf 16 februari tot en met 30 april, wordt ten laatste binnen 2 weken een gewas gezaaid of geplant. Dat mag geen gewas met een lage stikstofbehoefte zijn en geen vlinderbloemige.
- ▶ In het jaar van scheuren mogen op percelen **blijvend grasland** geen meststoffen opgebracht worden, met uitzondering van rechtstreekse bemesting door begrazing. Blijvend grasland dat gescheurd wordt, mag wel bemest worden als na het scheuren granen, raapzaad, koolzaad, bieten, gras of spruiten ingezaaid worden. Na het scheuren en voor een eventuele bemesting moet een bodemstaal genomen worden door een erkend laboratorium op basis waarvan een stikstofbemestingsadvies opgesteld wordt. De hoeveelheid meststoffen die toegediend wordt, mag niet hoger zijn dan de geadviseerde hoeveelheid.

=> Blijvend grasland is grasland dat ten minste 5 opeenvolgende jaren niet in de vruchtwisseling van het bedrijf werd opgenomen (status BG in de verzamelaanvraag).

1.9 MEST- EN BODEMANALYSES

- ▶ Voor het vervoer van dierlijke mest van derden naar derogatiebedrijven met een burenregeling of door een erkend mestvoerder met een mestafzetdocument, is er een mestanalyse van N en P₂O₅ nodig. De analyse moet voor de aanvang van het transport beschikbaar zijn en mag maximaal 3 maanden oud zijn. (V)
- ▶ De nutriënteninhoud van de percelen van uw bedrijf moet u opvolgen met bodemanalyses die uitgevoerd worden door erkende laboratoria (V): **Sinds 1 juni 2020** moeten deze bodemanalyses **verplicht aangevraagd worden via de staalnameapplicatie SNapp op het Mestbankloket**.
  - > Per begonnen schijf van 20 ha landbouwgrond van uw bedrijf moet minstens 1 bodemstaal genomen worden voor een analyse van het plantbeschikbare fosfaatgehalte. Die stalen moeten genomen worden in de periode van 1 juni 2021 tot en met 31 mei 2022. Als u in 2022 per begonnen schijf van 5 ha landbouwgrond van uw bedrijf beschikt over minstens één analyse van het plantbeschikbare fosfaatgehalte genomen in 2018 of later, dan is eveneens aan de voorwaarde voldaan.

- > Per begonnen schijf van 20 ha landbouwgrond van uw bedrijf moet minstens één bodemstaal worden genomen voor een analyse van het minerale stikstofgehalte. Die bodemstalen moeten genomen worden in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 mei 2022.
- ▶ De Mestbank kan één of meerdere percelen aanduiden waarop u in de periode van 1 oktober tot en met 15 november 2022 het nitraatresidu moet bepalen. De Mestbank zal u daarvan via het Mestbankloket op de hoogte stellen. U moet vervolgens op eigen initiatief en op eigen kosten een nitraatresidubepaling laten uitvoeren door een erkend laboratorium.
- ▶ Wie derogatie aanvraagt, moet **altijd toegang verlenen tot zijn percelen**, zodat staalnames kunnen uitgevoerd worden voor de monitoring van de derogatie.

1.10 BEMESTINGSPLAN

- ▶ Vóór 15 februari moet u een bemestingsplan opmaken voor elk perceel of elke perceelsgroep van het bedrijf. Het bemestingsplan houdt u ter inzage bij op het bedrijf (V). Een perceelsgroep is een groep van percelen waarop eenzelfde gewas of gewascombinatie geteeld wordt en die homogeen is wat bodemtype en bemestingspraktijk betreft. Percelen grasland en percelen grasklaver kunnen tot één perceelsgroep behoren als ze ofwel allemaal alleen gemaaid worden, ofwel allemaal begraasd worden, al dan niet in combinatie met maaien.
- ▶ Als de geplande bedrijfsvoering wijzigt, moet u het bemestingsplan binnen de 7 kalenderdagen na de wijziging aanpassen. (V).
- ▶ Het bemestingsplan moet de volgende gegevens bevatten (V):
  - a. per diercategorie: de gemiddelde veebezetting, het staltype en de nettoproductie aan dierlijke mest (in kg N en kg P₂O₅);
  - b. per mestsoort: de opslagcapaciteit en de hoeveelheid mest die geproduceerd wordt (in ton of m³, kg N en kg P₂O₅);
  - c. per perceel of perceelsgroep: een schets van de ligging, de oppervlakte, de voorteelt, de hoofdteelt, de nateelt, of er derogatie aangevraagd is, de verwachte bemestingsbehoefte van de gewassen (in kg N en kg P₂O₅), de geplande bemesting per mestsoort (in ton of m³, kg N en kg P₂O₅) en de geplande bemesting door begrazing (in kg N en kg P₂O₅);
  - d. de geplande aan- en afvoer van alle soorten mest (in ton of m³, in kg N en kg P₂O₅) op bedrijfsniveau, berekend op basis van a), b) en c);
  - e. per soort mest de hoeveelheid (in ton of m³, in kg N en kg P₂O₅) die u op bedrijfsniveau plant te gebruiken, berekend op basis van a), b) en c).

2 BEHEEROVEREENKOMST 100 KG N UIT KUNSTMEST (BKM)

Het Mestdecreet bepaalt dat op potentieel belangrijke graslanden, gelegen in kwetsbaar gebied natuur met bemestingsnorm 2 GVE/ha/jaar, een supplementaire bemesting van maximaal 100 kg stikstof uit kunstmest/hectare/jaar kan worden toegestaan.

2.1 PERCEELSVORWAARDEN

Percelen gelegen in kwetsbaar gebied natuur met als groep natuur 'Potentieel belangrijke graslanden' waar de huiskavelregeling niet van toepassing is.

Op het e-loket wordt aangeduid of een perceel in aanmerking komt door de code BKM onder 'Kwetsbaar gebied natuur met norm 2 GVE/ha/jaar' weer te geven. Enkel percelen waarvoor in deze kolom de code 'BKM' staat, komen in aanmerking.

2.2 BIJKOMENDE VOORWAARDEN

- ▶ U moet het perceel in eigen gebruik hebben op 1 januari 2022. **Percelen in gebiedstype 2 en 3 moet u ook in eigen gebruik hebben op 31 mei 2022.**
- ▶ U mag geen hectaresteen biologische productiemethode ('HOB'/'HVB') aanvragen op het perceel.
- ▶ Volgende beheerovereenkomsten werden niet gesloten op het perceel:
  - > beheer van een houtkant of -wal;
  - > aanleg en onderhoud bloemenstrook;
  - > fosfaatuitmijning - verminderde bemesting;
  - > randenbeheer uitgezonderd aanleg en onderhoud grasland;
  - > botanisch beheer;
  - > Soortenbescherming - aanleg en onderhoud gemengde grasstrook vogelakker.

2.3 BEHEEROVEREENKOMST AANVRAGEN

Om de beheerovereenkomst 100 kg N uit kunstmest aan te vragen, volstaat het dat u op het e-loket bij het desbetreffende perceel het vakje 'BKM' aan vinkt.

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificieel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals vergroening, randvoorwaarden,... wordt beschouwd als 'het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te verkrijgen' conform artikel 60 van verordening (EU) nr. 1306/2013. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches/website is opgenomen.